

Пам'ятайте
про
Україну!

СВОБОДА

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

SVOBODA

UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація:
"Svoboda", 30 Montgomery St.
Jersey City, N.J. 07302
Телефони: (201) 434-0237
(201) 434-0807
з Нью-Йорку (212) 227-4125
УНСоюзу: (201) 451-2200
з Нью-Йорку (212) 227-5250
(212) 227-6251

PIK LXXXV. Ч. 135. ДЖЕРЗІ СІТІ І НЬЮ ЙОРК, СУБОТА, 17-го ЧЕРВНЯ 1978 ЦЕНТІВ 25 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, SATURDAY, JUNE 17, 1978 No. 136. VOL. LXXXV.

Українці взяли провідну участь у відзначенні „Дня Прапора” в Нью-Йорку

Група учасників святкування „Дня Прапора” в Нью-Йорку. На фото у першому ряду (зліва): пані Марія Душник, Аллен В. Фінгер, пані Христина Карпачук, у другому ряду (зліва): Микола Хоманчук, Роберт Квасенбаш, пані Миша Фінгер, Юліан Ревай, д-р Іван О. Фліс і маестро Василь Авраменко.

Нью-Йорк, 17 червня. — В середу, 14-го червня, тут відбулося давнє українське свято — День Прапора, у якому активну участь взяли представники української організації громади. Святкування почалося о 12-й годині на Волл-Стріт з участю оркестру, молоді, ветеранських організацій, представників міської управи та репрезентативів стейтського й федерального урядів.

Друга частина святкування відбулася, заходами Інституту Американського Прапора, що його очолює Аллен В. Фінгер, у приміщенні Українського Інституту Америки з відповідною діловою й мистецькою програмою та знову ж таки з великою участю представників українських організацій і установ, які не тільки активно партиципували у підготовці програми, але виступали з короткими привітаннями, відмічуючи

важливість прапора в житті американського й інших, зокрема поневолених Москвою народів.

Програму відкрив і нею проводив президент Інституту Американського Прапора Аллен В. Фінгер: Христина Карпачук — солістка при акомпанюванні Христини Петровської відповідала американський й український національні гімни; студентка Єлизавета Фінгер проказала присягу вірності прапору; пані Марія Душник, переобрана знову на заступницю головного передсідки Українського Народного Союзу і президент Братського Конгресу ньюйоркського стейту, представила присутнім делегатів українських організацій, вказала на значення прапора для поневолених народів і відчитала прокламацію посадики Нью-Йорку Едварда Кача про владу етнічних груп, об'єднаних у братських союзах. (Закінчення на ст. 4-й)

КАРТЕР КРИТИКУЄ МОСКВУ ЗА ПОРУШЕННЯ ПРАВ ЛЮДИНИ, ВВАЖАЄ ЦЮ СПРАВУ МІЖНАРОДНОЮ

Президент Картер під час пресової конференції

Вашінгтон. — Відповідаючи на запити кореспондентів під час пресової конференції в середу, 14-го червня, президент Джиммі Картер заявив, що хоча уряд Советського Союзу добровільно підписав Гельсінкський договір, який містить постанови щодо пошанування прав людини, то советські власті продовжують порушувати ті права, зокрема арештують, застосовують на терміни ув'язнення і переслідують членів громадських груп, які взяли на себе завдання наглядати над виконанням Гельсінкської угоди.

Советський уряд має право вирішувати внутрішні справи своєї країни — сказав Президент — але порушення прав людини в Советському Союзі є фактично міжнародним питанням, бо шкодить інтересам світового миру тому, що інші країни, затурбовані фактом порушення прав советських громадян, вбачають у тій діяльності міжнародного уряду ламає міжнародного договору, що його Советський Союз підписав добровільно.

Президент Картер заперечив твердження, що посилення нагнітки на дисидентів у Советському Союзі — це відповідь Москви на його кампанію в оборону прав людини, бо советські власті порушували ті права довго перед початком його кампанії.

Коментуючи твердження деяких заарештованих дисидентів, що він перестав таврувати окремі випадки порушення прав людини советськими чинниками, а тепер говорить тільки дуже загально, що, на думку заарештованих, захопило Москву посилили кампанію проти інакомислячих, президент Картер заперечив це твердження, вказуючи, що він видавав окремі випадки переслідування советських дисидентів та заявив, що далі робитиме це, публічно і приватними шляхами.

На самому початку пресової конференції Президент закликав Конгрес уневажнити ембарго на продаж зброї Туреччині, встановлене в 1975-му році після окупації північної частини Кіпру турецькими військами, бо це ембарго не тільки не розв'язало кипрського конфлікту, але спричинилося до напруження відносин між Анкарою і Вашингтоном та поважно (Закінчення на ст. 4-й)

БІЛИЙ ДІМ НАГОЛОШУЄ СВОБОДУ ПРЕСИ

Вашінгтон. — На річному бенкеті місцевого відділу Товариства Професійних Журналістів, який відбувся тут в середу, 14-го червня, віцепрезидент Волтер Мондейл повідомив, що президент Джиммі Картер видав доручення в справі точного перегляду всіх законопроектів, які в будьякий спосіб пов'язані з принципами Першого Додатку до Конституції ЗСА, щоб запевнити, що не заіснують загрози для охоронених Додатком демократичних свобод, зокрема свободи преси.

Інформуючи про це доручення Президента, віцепрезидент Мондейл вказав, що Білий Дім затривожений недавнім рішенням Найвищого Суду ЗСА, що поліція, одержавши судовий дозвіл, має право переслідувати обшуки в редакціях газет і журналів, навіть якщо ніякого члена редакції не підозрюється в злочинній діяльності.

Підкреслюючи, що свобода преси — це підставний принцип американської демократичної системи, Ві-

цепрезидент твердив, що рішення Найвищого Суду може спричинити до послаблення цього принципу, бо навіть якщо і не було б випадків обшуків поліцією, то сам страх, що такі обшуки можливі, робив би кореспондентів і редакторів „надто обережними” і вони не виконували б їхнього завдання: писати повну правду і користуватися всіма можливими джерелами.

Щоб запобігти такій небезпеці, президент Картер плянує виготовити точні вказівки щодо процедури одержання судових дозволів на обшуки в редакціях, щоб не допустити до можливості порушення права на недоторканість („райт то прайвсі”) громадян і установ.

„Якщо zagrożені права преси, то zagrożені і мислі” — сказав віцепрезидент Мондейл, закликаючи журналістів підтримати почин президента Картера відносно запевнення точного одержання принципів Першого Додатку до Конституції.

Совети погрожували відплатою за арешт шпигунів в ЗСА

Вашінгтон. — Поінформовані джерела в Білому Домі, стверджують, що міністер закордонних справ СРСР Андрій Громико в часі його зустрічі з державним секретарем Сайрусом Венсом в Нью-Йорку і Вашингтоні кілька разів перестерігав уряд З'єднаних Стейтів Америки, що Советський Союз поведе в короткому часі відплатні акції проти американців, які перебувають в СРСР, за арешт органами ЕФ-Б-АЙ двох советських шпигунів в Нью-Джерсі, працівників Організації Об'єднаних Націй. Згідно з висловами Громики, ЗСА порушили раними домовленості, що шпигунські афери, де б вони не відбувалися в ЗСА чи СРСР, не будуть розголошуватися і не повинні бути приводом до голосної пропагандистської кампанії. На підставі цієї тихої домовленості, ЗСА, на думку Громики, повинні звільнити ув'язнених советських шпигунів і дати їм можливість вийти до СРСР. В іншому випадку, — сказав Громико, — „двоє можуть грати що саму гру”. В результаті цієї погрози уряд ЗСА і американська амбасада в Москві очікували вже від деякого часу відплатних советських акцій. Вони розпочалися в понеділок, 19-го червня, р. довшою напівгодинною статтею в газеті „Известия” проти віцеконсула Марти Петерсона, яка, нібито, буши високим урядовцем амбасади ЗСА в Москві, займалася шпигунством з рамені американської Центральної Розвідної Агенції. В тому часі, — заявляла газета, — амбасадор ЗСА Малком Тун просив про дискрецію і советські чинники погодилися на тихий вийзд М. Петерсона без публічного розголошення шпигунської афери. Але, — продовжує свої міркування советський автор в „Известиях”, — ЗСА не придержувалися тієї практики у випадку з двома арештованими советськими громадянами.

Речники Державного департаменту заявляють, що уряд ЗСА не міг перестерігати своїх громадян в СРСР, бо не було відомо, які саме відплатні акції вестимуть совети. Вечором того ж самого понеділка

советська поліція заарештувала на вулиці американського бізнесмена Франсіса Джей Крофорда, репрезентанта великої компанії сільськогосподарських машин „Інтернешнел Гарвестер”, витягнувши його силою з авто на червоному світлі, коли він їхав зі своєю нагаченою вулицями Москви. Крофорда, якому закидають недовольство торгівлю валютою, відразу відвезено до в'язниці, а поведінка поліції вказувала, що він став жертвою відплати і що Советський Союз готовий весті відплатну гру, про яку згадував Громико. Існує припущення в Державному департаменті, що Політбюро дало дозвіл органам КГБ арештувати американця, який не має паспорт дипломатичної недоторканості і не є дипломатом. Існують сумніви, чи про цей арешт щонебудь знали в міністерстві закордонних справ СРСР або в міністерстві торгівлі, бо в такому випадку згадані міністерства були б висунули застереження з уваги на те, що компанія „Інтернешнел Гарвестер” веде дуже успішну торгівлю з СРСР. Американська колонія в Москві побоюється, що відплатні акції КГБ на тому не закінчилися.

Доля Крофорда не відома. Представників амбасади ЗСА і нареченої арештованого Вірджинії Олбріш не допущено на побачення з ним.

СТАРИННИЙ СКАРБ НА УМАНЩИНІ

У селі Старі Багани Уманського району в одному з присадибних городів знайдено срібні монети, на яких було позначене XVII сторіччя, — пише київська „Радянська Україна”. Працівники Уманського крайознавчого музею, пошукувши про це знахідку, мерщій прибули до цього села і, розкопавши на півметра, знайшли уламки глиняного посуду та багато срібних грошей, переважно польських з датами 1590 — 1650 років. Всього разом знайдено 2 тисячі монет, які важили 2,5 колограми. Скарб забрано до Уманського крайознавчого музею.

БЕРДНИК ВИМАГАЄ ЗВІЛЬНЕННЯ РУДЕНКА, ПРОГОЛОСИВ ГОЛОДІВКУ

Нью-Йорк. (Пресова Служба ЗП УГВР). — Передаємо поширений в самвидаї текст найновішого звернення українського письменника і члена Української Гельсінкської групи Олеса Бердника в обороні засудженого в червні м. р. Миколи Руденка, голови Української Гельсінкської групи.

Звернення Бердника даємо в перекладі з російської мови.

До Організації Об'єднаних Націй, Нью-Йорк, Комітету прав людини, Організації Міжнародної Амнеції, Предсідки Президії Верховної Ради СРСР Л. Брежнєву

Відкритий лист

У день Перемоги над фашизмом проголошую голодівку, вимагаючи звільнити з ув'язнення фронтівника, інваліда війни, комісара, поета, філософа Миколу Руденка.

Сумління тих, що вижили, величя тих, що загинули за Свободу, вимагають: годі вбивати і в'язнити, годі катувати і переслідувати!

Мир прийде тільки тоді, коли не будуть переслідувати борщ за ідейні пошуки і за Право! Свободу Миколі Руденку і його сподвижникам!

9 травня 1978

Олесь Бердник, письменник

Разом зі зверненням Бердника одержано такі самвидавні документи, що у ближньому часі будуть доведені до публічного відома:

1. Заява Вячеслава Чорновола (тепер на заслання в Якутській АССР).
2. Заява Богдана Ребрика з мордовського табору до Голови президії Верховної Ради СРСР.
3. Інформації про умови, в яких тепер перебуває Микола Руденко в тому ж таборі.
4. Протест групи членів Московської Гельсінкської групи, а саме: дружини академіка Сахарова Олени Боннер, Софії Калістратової, Наума Меймена, Те-

Олесь Бердник

тяни Осипов та Володимира Слепка проти позбавлення громадянства СРСР генерала Петра Григоренка.

5. Деклярацію С. Солдатова у третій роковині його ув'язнення за участь в Естонському визвольному русі.

6. Звернення групи політ'язнів СССР, під яким є підписи також українців С. Караванського, Б. Ребрика, о. В. Романюка та О. Тихого. Звернення адресоване до „всіх демократичних організацій світу” та інших. У ньому розповідається про знущання органів КГБ над політичними в'язнями.

7. Подібного характеру меморандум до Верховної Ради СССР, у якому автори відкликаються до Конвенції проти геноциду, ратифікованої Верховною Радою СССР та вказують на переслідування окремих релігійних та національних груп і взагалі інакшедумуючих в СССР, всупереч вимогам згаданої конвенції. Під меморандумом є, м. ін., підписи С. Караванського, М. Осадчого, В. Романюка, О. Тихого, Д. Шумака.

8. Ширший документ, в якому розповідається про групу „Статус 77” в одному з мордовських таборів та про репресії над такими політ'язнями як В. Чорновіл, В. Осипов, М. Хейфец та ін. Цей документ підписаний Германом Ушаковим та Сергієм Солдатовим.

Про Звіринецький монастир в Києві

Київська „Радянська Україна” інформую, що на території Центрального ботанічного саду Академії наук Української ССР в Києві є Звіринецький печерний монастир, що його заснував ігумен Леонтій ще за панування князя Володимира Святославича (988). Він проіснував понад 100 років, давши початок Видубецькому монастиреві, а описав був зруйнований під час половецьких наїздів у 1096 — 1097 роках. Його стали досліджувати київські вчені, починаючи ще з 1912 року аж по сьогодні, виявивши келію. На її підлозі знайдено багато черепів, кісток і кістяків. Навіть від келі є пряма підземна вулиця завдовжки понад два-

дцять метрів із сорока нішами-усипальницями. Ліворуч від вулиці знаходиться печерна церква, де є ніші, зроблені для престолу й жертвенника. Понад нішами розмальовані хрести візантійської форми з написами імен восьми звіринецьких ігуменів, що їх тут поховано. В усипальницях лежать по одному — два кістяки, в окремих до десяти.

Знайдено різні речі в печерах — кипарисові дошки від гробниць, стародавні шиферні плити і плінфю, а також залишки повсякденного та шкільного вжитку, черепи глинного посуду тощо. Проте, звіринецький монастир ще далеко не зовсім досліджений.

У Львові появилася книга „Український народний одяг”

Із видавництва „Наукова Думка” вийшла книга „Український народний одяг”, що її уклав Музей етнографії і художнього промислу АН УССР у Львові, — інформую київська „Молодь України”. З цієї монографії можна довідатися, як одягалися в минулі роки, в чому своєрідність і характерні риси даного народного одягу, звуття і прикрас, який називається українським народним одягом.

Книгу що поручає „Молодь України” зокрема тим модельерам, які випрацьовують сучасний одяг на основі традиційних елементів народного вбрання.

Проф. Яр. Рудницький взяв участь у конференції мовного планування ЗСА

Вашінгтон. (ОУПС). — Тут у приміщенні Інституту Джорджа Вашингтона відбулася 12-го червня конференція в справі мовного планування ЗСА з участю конгресмена П. Саймона (Іл.), сенатора Д. Деконсіні (Арж.), д-ра Д. Гаммонда, д-ра Дж. де Челліс, д-ра Р. Т. Томпсона та інших. На запрошення організатора голови конференції д-ра Е. Бако в нарадах взяв участь проф. Яр. Рудницький із Канади, що поділився з присутніми своїм досвідом у праці Королівської Комісії Б. — Б. в Оттаві в

роках 1963 — 71. Подібну Мовну Комісію має покликати до життя в місяці липні ц. р. президент Картер для прослідження й рекомендацій у справі мовного планування, двома мовними навчання мов школах ЗСА тощо. Конгресмен Саймон, що був промотором створення такої Президентської Мовної Комісії для ЗСА, з увагою вислухав коментарі проф. Рудницького й висловив надію, що майбутня Комісія матиме на увазі теж рапорт канадської Королівської Комісії.

Президент Франції пригадує Брежнєву про кодекс детанту

Париж, Франція. — Президент Франції Валері Жіскар д'Естен заявив в середу, 14-го червня, на пресовій конференції, до речі, його першій пресконференції від січня 1977 року і шостій від часу його урядування, що він вислав до генерального секретаря ЦК КПСС і голови Президії Верховної Ради СРСР Леоніда І. Брежнєва листа з пригадкою, що політика детанту мусить бути глобальною і ефективно діяти у цілому світі, бо підтримка військових акцій в Африці великопотугами і їхні військові частини, які переходять чужі кордони для сповнення агресії, не є сумісні з кодексом детанту. Політичні спостерігачі думають, що Жіскар натякає на акцію катангійських партизан, підтримуваних Москвою і Кубою в Заїрі. У тому випадку, — кажуть обсерватори, — президент Франції сильно підтримує становище президента ЗСА Джиммі Картера і його останню заяву про східно-західні

відносини, помимо того, що він не згадував поимено ані президента Картера, ані політики Вашингтону. Жіскар тільки поклався на промову Брежнєва, яку той виступав в Празі, погрожуючи західним державам, членам НАТО, що вони зацікавлені в розпаленні „літньої війни” своїми вмишуваннями в справі Африки. Пригадка французького президента включася також справи людських прав в Советському Союзі й інших комуністичних країнах, переговорів у Відні про скорочення війська в Центральній Європі, скорочення стратегічної зброї тощо. Відповідаючи на запитання про французьку акцію в Заїрі, Жіскар натякає, що вона спричинилася до збалансування сил, бо якщо такої акції Франції і Бельгії не було б, в Заїрі могло діяти до великої війни і, очевидно, цілковитого зіврвання детанту. „Це все, що я сказав Брежнєву у моєму листі”, — заявив французький президент.

Білий Дім далі підтримує принцип „позитивної акції”

Вашінгтон. — Речники Білого Дому минулого тижня повідомили, що президент Джиммі Картер і генеральний прокуратор Гріффін Белл далі підтримують принцип „позитивної акції”, тобто надання членам расових меншостей упривілейованого статусу при прийнятті до шкільних закладів, щоб в такий спосіб направити зло, заподіяне в минулому дискримінацією проти негрів, пуерто-ріканців, мексиканців, індіанців та деяких інших.

Проти принципу „позитивної акції” виступає багато законодавців, коментаторів і громадян ЗСА, твердячи, що це фактично „зворотна дискримінація” проти цілого білого населення Америки, як теж вказують, що цей принцип суперечить Конституції ЗСА, яка гарантує всім громадянам рівноправність перед законом.

Найвищий Суд ЗСА тепер має перед собою клопотання білого студента Аллена Беккі, який твердить, що Медична школа Каліфорнійського університету порушила його конституційні права, коли замість нього прийняла менше кваліфікованих кандидатів тільки тому, що вони належали до расових меншин. Від рішення Найвищого Суду залежатиме майбутність принципу „позитивної акції”.

„Минуле пливе в прийдешнє” — нова книжка Докії Гуменної

Нью-Йорк. — У видавництві української Вільної Академії Наук у ЗСА вийшла книжка Докії Гуменної „Минуле пливе в прийдешнє”, присвячена далекому минулому України з шостого-четвертого тисячоліття до наших днів. Авторка у популярному викладі оповідає про перебіг вивчення трипільської культури від часу її знайдення до найновіших сенсацийних відкриттів. Перед читачем проходить невідомі досі правдива історія української землі — виникнення, розвиток-розквіт, а потім і заник цієї багатогранної культури. Оповідь підтверджена ілюстраціями-зразками цієї культури, викопаними із сейфів землі. Ці ілюстрації ясно доповнюють оповідь-текст. Дані для повісті взято із важких фоліантів, з монографій, із звітів та статтей у археологічних публікаціях, від найдавніших до найновіших.

Докія Гуменна

У кінці книжки подано перелік наукових праць, що ними керувалася авторка у своїй візі і що може послужити орієнтацією для тих, які захочуть знати більше про цю, далеко ще не вивчену, надзвичайно цікаву добу.

Книжка має 384 сторінки, 605 ілюстрацій, у твердій оправі. Ціна — \$10.00. Її можна набути, звертаючись на адресу:

D. Humenna, c/o The Ukrainian Academy, 206 W. 100th Street, New York, N. Y. 10025.

СВОБОДА

UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Mondays and holidays by the Ukrainian National Association, Inc., at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302.

Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1103 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.

Державна ціна на рік — \$30.00, на пів року — \$16.00, на 3 місяці — \$9.00. Для членів УНСоюзу 65% м.с. За кожну зміну адреси — 25¢. Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Дискримінаційна „позитивна акція“

Не зважаючи на те, що пораз більше юрисконсультів та коментаторів заявляють про підтримку Білму Домом принципів „позитивної акції“, президент Джиммі Картер надалі знову заявив, що його уряд підтримує цей принцип, що фактично означає надавання першості членам расових меншин при прийнятті до шкіл і на працю. Президент і члени його уряду твердять, що призначення такого першості потрібне, щоб направило зло, заподіяне в минулому дискримінацією проти негрів, пуерто-ріканців, мексиканців, індіанців та інших.

Білий Дім називає це надання першості членам расових меншин „позитивною акцією“, але, на нашу думку, кращим і більш правильним окресленням такого принципу було б: „зворотна дискримінація“. Цей б принцип фактично старався злегалізувати дискримінацію проти білих громадян ЗСА. Хоча правдою є, що в минулому існувала дискримінація проти расових меншин, і вона частинно існує ще і сьогодні, але також правдою є, що через те не повинні терпіти всі білі громадяни, зокрема ті, які належать до білих етнічних груп. Відомо ж, що до „меншин“, які мали б користати з цієї „позитивної акції“, не будуть зараховані американські громадяни українського, польського, німецького чи італійського походження. Це доводить нас до запитів: чому український хлопець чи дівчина, які пильно вчилися в середній школі і коледжі та дуже добре здали вступні іспити до медичної чи правничої школи, мають відступити своє місце в тій школі негрів чи пуерто-ріканцям, які слабше вчилися та одержали нижчі оцінки на вступному іспиті? Чи всі роки тяжкої праці тих молодих українців, які теж фінансові видатки та інші труднощі їхніх батьків мали б піти на марну тільки тому, що цей хлопець чи дівчина білі? Чому робітників українського, польського чи німецького роду має відступити своє місце менш кваліфікованому негрові чи пуерто-ріканцеві?

Багато юристів і коментаторів правильно вказують, що така, як її називає Білий Дім — „позитивна акція“, порушує ті статті федеральної та стейтових конституцій, які гарантують всім громадянам рівноправність перед законом. Очевидно, що члени не-білих рас повинні мати всі можливості здобувати вищу освіту та одержати краще zatrudнення, але це не може відбуватися коштом білих громадян ЗСА, зокрема білих національних чи релігійних меншин, які не мали жадного впливу на попередню дискримінаційну атмосферу в ЗСА. У додатку, багато соціологів вказує, що надання першості деяким расовим чи етнічним групам спричинило до того, що члени цих груп втрачають заохоту прикладатися до науки чи вивчення якогось ремесла, бо знають, що все одно будуть прийняті до школи чи на працю скоріше ніж особа з кращими кваліфікаціями, яка, однак, мала „нешастя“ народитися в українській, польській, німецькій чи італійській родині.

Уряд президента Картера робить велику помилку і поступає несправедливо, коли підтверджує свою підтримку для принципу „позитивної акції“. Цей принцип, який фактично є „зворотною дискримінацією“, не тільки є несправедливим для всіх білих громадян ЗСА, але також протидіє американській Конституції, яка гарантує рівноправність всіх громадян перед законом.

Обережність не пошкодить

В часі офіційної чотириденної візити генерального секретаря ЦК КПСС і голови Президії Верховної Ради СРСР Леоніда І. Брежнєва у Західній Німеччині, західні фоторепортери трапились неабияка нагода: вони зуміли фотографувати комуністсько-московського диктатора у півспаралізованому виді, коли його, з одного боку каничел західнонімецького уряду Гельмута Шміда, а з другого міністер закордонних справ СРСР Андрія Громико та ще деяка прислуга, дослідили підносили на ноги. Фотографія появилась чергового дня на сторінках світової преси і викликала чимало клопоту для советських верховодів, які мусили пояснювати настільки ж західним кореспондентам причину такого стану людини, яка будь-що-будь співвідповідальна за долю світу і в руках якої сконцентрована влада великої, жорстокої і загрозливої імперії, орґанічною ціллю якої є захоплення влади у цілому світі. Більше того, ця фізично обмежена людина, яка якимось дивом є ще здібна держати залізною рукою Політбюро, Центральний Комітет Компартії, великий партійний апарат, брати на себе ризик ведення затяжних і трудних переговорів про частинне скорочення стратегічної зброї, їй ведуться тепер між З'єднаними Штатами Америки і Советським Союзом — може одного дня опинитися поза рамками керівництва імперією, і ризик понести саме тоді західні керівники, які, будучи при владі, беззастережно вірили у слова і обіцянки советського ватажка.

Існує однак інша інтерпретація довготривалості Брежнєва при владі, тісно пов'язана з підписанням договору між ЗСА і СРСР про скорочення стратегічної зброї т. зв. „САЛТ-2“. Прихильники цієї інтерпретації кажуть, що зміна у Кремлі в сьогоднішніх обставинах могла б не то, що некорисно відбитися на переговорах, але вони, ці переговори, втратили б історичну важливість, бо, як відомо, комуністсько-московські імперіалісти завжди у розмовах з Адміністрацією президента Картера покликувались на Брежнєва і Форда, які вже, мовляв, деякі справи узгодили у Владивостоці і про них немає потреби більше говорити, хоч совети добре знають, що умови до Білого Дому прийшов інший господар, який, як це виглядає з потягень Державного департаменту, бажав би поробити деякі зміни, заки договір буде підписаний.

Існує в СРСР теорія, що Брежнєв у теперішній ситуації переговорів може досягнути більш користі для Советського Союзу, як його есенціальний наступник, який був би змушений починати від початку. Треба однак сумніватися, чи влада Брежнєва спирається тільки на переговорах САЛТ. Але якщо в цьому і є дещо правди, то Білий Дім повинен витягнути з цього відповідні висновки і рідше зачекати до часу виснаження ситуації в СРСР, а зокрема в його керівництві, яке, очевидно, може мати цілком інший погляд на справи роззброєння, чи хочби скорочення стратегічної зброї.

Тому мають слухатись ті західні аналітики, які рекомендують обережність у відношенні до СРСР, у якому мілітаризм став по суті сьогодні невід'ємною частиною системи, що прикривається соціалізмом і комунізмом, але продовжує старі царські традиції російського імперіалізму. У такій ситуації обережність школи не пошкодить.

Пастор Олекса Гарбузок

ВСТАНЕ УКРАЇНА...

(Із Слова під час Дня Української Спадщини в Чикаго з приводу 45-річчя Великого голоду в Україні)

(2)

Які наслідки цієї жахливої трагедії України? — Весна 1933 року почалася походом голодної смерті по українських селах. Люди пухли від голоду і поволі умиряли. У додатку до сім мільйонів померлих від голоду, біля 12 мільйонів, або розбіглися по просторах советської тюрми народів, або були вивезені, винищені по в'язницях і каторгах. Під час перепису 1936 року виявилось, що від 1927 року населення України зменшилося на 19 мільйонів. Оце алогічне безбожне комунізму! Дійсно — атеїзм, це безнадійність життя, це самотність душі, а його апоґост — комунізм, це насильство, терор і диявололаддя. Гому ми з усією рішучістю вступили в боротьбу з цим злом і ми віримо в перемогу добра!

Які наші завдання? Я поспробую зілюструвати їх прикладом із Святого Письма, з книги Неемії, в якій змальовується неволя і повернення в рідний край. Коли Неемія почув про свій народ від братів своїх, „що жилилиши з пологою, що живуть у великій біді та в ганьбі“, він плакав, був у жалобі, і молився перед лицем Небесного Бога. А потім пішов до царя перського Артаксеркса, розповів йому в драматичній формі про руїни свого рідного краю і, отримавши дозвіл, пішов відбудовувати свою батьківщину. Він мав великі труднощі, але його любов, його посяга рідному народові та батьківщині увінчалася успіхами: столиця була відбудована і народ повернувся з пологою.

Ми, та частина українського народу, частина України, що живемо у вільному світі, не можемо бути байдужі до неволі нашого народу. Наше завдання заступається за наш народ, за наш край, за нашу Церкву, за подвизників і страждальців за Віру Христову, за борців за волю, борців українську культуру, рідну мову — заступається за Україну!

Україна тепер повневолевна, там мільйони ув'язнених борців за її волю, але Україна живе! Вона живе в стихії боротьби за свободу сумління. Наш народ, Богословець у стражданнях за свої особисті переконання віри не просить релігійної терпимості у безбожної владі, він не кориться волеві її не просить толерантності умов для віруючих у Бога, але сміливо, як герої, виступає проти безбожництва і домагається встановлення повної свободи релігії, прав Церкви і прав для нескорених подвизників Віри Христової.

Україна живе в боротьбі за права людини. Молодь України безкомпромісно бо-

реться за свої права визначити і творити свою рідну культуру, своє мистецтво, зберегти свою ідентичність і говорити рідною українською мовою. Це вже не скромний дисидентський рух, а Д У Х, що тіло й душу ве до бою за майбутнє України! Це заворушення в жилах української крові в обороні своїх людських прав, своєї гідності та своєї життя!

Україна живе в похід за самовизначення народу. Український народ переживає Велику П'ятирічку, але він живе, чекаючи Великого Віна, він чекає на своє світле свято, коли й йому, як іншим народам світу, в заграві слава райської зорі залунає дзвін свободи і потужний гомін волі полоне від Бескиду по Кавказ. І це свято волі, яке йде, ми чуємо його гомін... Бо коли український народ в умовах советської тираниї, контроль думки і слова дав нам молоді, яка не лякається й не скорилася перед ворогом, коли він дав інтелектуальні, які на вистар свободу покляли свій геній, дав мистців, які на сторожі поставили рідне слово, коли він народив людей високого духа і глибокої віри в Бога, в Правду, в Ідеал і принципи свободи, то такий народ неминучий... Україна живе в серці, в умах, в почуттях і думках синів і дочок її народу!

Коли Україна дала намому сторіччю таких синів, як Микола Руденко, Олександр Тихий, пастор Георгій Віс, священник Романюк, Вячеслав Чорновіл, Валентин Мороз, Лево Лукьяненко, Олександр Бердник, Борис Здрозович і сотні тисяч інших героїв духа, то я маю віру, навіть більше — маю надію, що справді „встане Україна, розвіє тумани неволі, і на волі помолиться невольничий дити“! Я маю надію, що зникне советська тираниї, розвіється, як туман, безбожність, і оживе добра слава, слава України, і світ ясний, невичірний, новий засяє... Із таким надіями йдмо в похід за заповітом Тараса Шевченка: „Борітеся, поборете, Вам Бог помагає, За вас віра, за вас воля, і правда святая!“

Молодь, старші й усі, що святуємо Дні Української Спадщини, праїмо, молимося, вірмо і маємо святе видіння, що „Встане правда, встане воля“! „Ми діждемося свого Вашингтона з новим і праведним законом“, бо „Христос для волі нас визволив!“

ВСТУПАЙТЕ В ЧЛЕНІ УНСоюзу!

М. Рушницький

МОЖЛИВОСТІ ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ

Українська преса приділяє відносно мало місця нашим фінансовим справам, а це ж одна з найважливіших ділянок щоденного життя. Причиною цього є мабуть мале зацікавлення економічними проблемами, можливо й тому, що ми індивідуально за останніх 25-30 літ так добре матеріально забезпечилися, що й на думку нам не приходить наявність величезних можливостей господарського росту спільними силами. Ми привикли радше звертати увагу на нашу політику, суспільну і виховну діяльність і занебдуємо ділянку фінансового розвитку. Часто говориться про консолідацію політичних партій. Наше б то оця консолідація була основою нашої сили. Жадна консолідація не була тривалою і нічого нам не дала, якщо ми не скріплюватимемо існуючих та не творитимемо нових фінансових баз спільними силами, які будуть нас цементавати. Наш економічний розвиток зміцнить нас під кожним оглядом, в тім і політичній. З баїдами світ не рахується, а баїди мають успіхи.

Отже, нам конче треба звернути увагу на нашу постійний фінансовий розрив, себто треба нам скріплювати існуючі та творити нові фінансові бази, що будуть добром української спільноти в ЗСА, в Канаді та в інших центрах еміграційного поселення, де такі можливості є найбільш підходящі. Є багато ділянок, де можемо реалізувати наш економічний ріст, але на цьому місці кину світло на одну з них, а саме, на ділянку забезпечення, не охоплених нашими братськими Союзами.

Всім нам відомо, що кожного року ми виплачуємо відносно великі суми грошей для забезпечення компаній у формі забезпечення наших авт, домів, підприємств і т. п. Робимо це з konieczності, бо „нешастя ходить по людях“. Ці гроші від нас відходять і не вертаються, хіба що траплялось нещастя, що, Богу дякувати, нечасто буває.

Коли б нам пошастило організувати нашу власну забезпечувальну установу, то виплачувані нами премії в більшості затримувалися б у нас, і це був би непересічний успіх. Як це реалізувати, то найкраще нам порадили би наші спеціалісти, які працюють в таких установах та мають відповідну освіту, знання і досвід. Мені здається, що федеральні і стейтові закони ставлять деякі вимоги забезпечувальним підприємствам, а саме, щоб така установа могла себе оформити і зачати свою діяльність, то мусить мати відповідний основний капітал, мабуть, в сумі колу 2 мільйонів доларів. Це без-

перечно велика сума, але тепер, коли пересічний заріток працюючого є колу 15,000 річно, то не трудно було би тих 2 мільйона зібрати від уділовців, себто від тих, що стануть співвласниками забезпечувальної підприємства. А це в свою чергу їм виплатиться, бо з часом буде приносити прибуток.

На мою думку, поки ми ще не маємо завершеної такої забезпечувальної установи, треба нам дати більше грошей для основних капіталом, вимаганим законом. Чим більше нас уділовців, значе це діло, тим кращі вигляди на швидкий успіх. Збірку основного капіталу, як також сам процес організації установи, треба віддати в руки спеціалістів і контролерів, зложених з довірених людей, що би, борони Боже, не дійшло до надужиття довір'я уділовців та що би шлий процес підготовки певний добрий початок. Як додаткові користі з цього мала би українська спільнота — не треба навіть багато вивисновати. Частина вложеного нами гроша, в меншій, чи більшій кількості, буде вертатися забезпеченням назал у формі дивіденд, залежно від того, які видатки установи матиме у зв'язку з виплатою відшкодування. Поза тим, молоді люди будуть мати добре платні позиції, як працівники підприємства, що напевно позитивно вплине на їх національну гордість, на прив'язання до спільноти і стримування буде процес винародолення.

Крім цього, забезпечувальна установа стала би певного роду фінансовою базою і, коли зайшла би потреба вивиснування більшій суми готівки на народні потреби, то гроші на це все були б готові. Кожен погодиться зі мною, що прикро не раз дивитись, коли доброї волі збірки бігають з листами і випрошують дрібні датки на серйозні і наглі потреби. Час зачати нам планувати себе самих і замість виповняти шпал газет і журналів неплідними патрістичними та виховними дискусіями і патрістичними заклинами до консолідації, краще обговорювати частіше наші економічні потреби і плани. Сильна економія є доказом сили. З цього добре здавали собі справу вже наші піонери, організуєчи Український Народний Союз та інші наші братські установи. Дальшим етапом у цьому процесі була

ЛИСТИ ДО РЕДАКЦІЇ

СКВУ І „ПАРАФІЯЛЬНА ХВОРОБА“

В „Лісі Микиті“ за травень ц. р. написано: „Парафіальна хвороба настає тоді, коли пацієнт по-за парафією не бачить України“.

Роздумуючи над тим, чи би жартом, я прийшов до сумного переконання, що ціла українська діаспора до деякої міри на ту недугу хворіє. Громада-парафія злізна будувати церкви чи домівки, які коштують сотні тисяч, а то й мільйони доларів, а Секретаріат СКВУ приміщується у скромних кімнатах в „ко-мірні“.

Отже, час подумати про якусь гідну твердиню українства для СКВУ в Нью Йорку або Вашингтоні, де були б гідні приміщення для Секретаріату СКВУ і всіх з ним пов'язаних центрів. Там повинні б відбуватися і всі загально-українські конвенції, конгреси і т. п.

Це не фантазія. Це можна здійснити, бож як одна парафія може збудувати церкву на 3 мільйони, так і ЗСА і Канаді не могли збудувати української твердині для СКВУ за кілька чи кільканадцять мільйонів.

Пропоную Секретаріату СКВУ взяти ці думки під розвагу на своєму засіданні, а в часі конгресу в осіні прийняти відповідні ухвали і вибрати відповідний комітет, що би цю справу реалізував, а українська громада напевно прийме таку пропозицію і буде швидко жертвувати на таку загально-благородну ціль. Я особисто, хоч живу на скромній пенсії, зобов'язуюсь виплатити 500 дол. на ту ціль, як не одноразово, то місячними виплатами.

Кость Федина, Канада

І В ПОЛЯКІВ НЕ ЛЕГКО

Польська Косцюшко Фондация розповіла у своєму бюлетені ч. 2 (311) про творення осередку польських студій у стейтовому університеті центрального Коннектикуту. Проводять збірку грошових пожертв, аргументують, просять, закликають. Не йде-де їм легко. Ось уривок з їхньої статті:

(Закінчення на ст. 3-ій)

організація нашої кредитної кооперації, вже з ініціативи нових поселенців. Пропоную черговий крок. Ми маємо шаста жити в країнах економічно добре розвинених, тому маємо можливість економічно зростати.

Закликаю цією дорогою до висловлювання думок на заторкнену мною тему, головню закликаю тих, що мають знання і досвід в ділянці забезпечення. Опіні інших осіб будуть також прийняті з влччністю, як цінний вклад в ідею.

З НАШИХ БУДНІВ

НАША СИЛА

Рік тому в Українському Селі місцева громада відзначала Свято Батька, а мене запрошено скласти привіт від гумористів. Буде також запрошений Представник місцевого Відділу УККА, але перешкоджений високою політикою: не зміг прийти, тож мені прийшлося і його виступати. Між іншими земляками, я зустрів там доброго приятеля ще з таборох часів, Митрофана Гавриловича. Він, значить, репрезентував на цьому батьківському святі секцію „Правди“, і то репрезентував гідно, з честю! Його шідрірку, козацьку грубу прикрашувала краватка, — власне, дарунок з нагоди Свята Батька, алеж як оригінально-скульптурний: на голубому фоні вигнуту голова жовтою заполоною головою Тараса Шевченка в шапці, а під нею вишитий червоний нитками напис: „ЮКІ ПАВЕР“.

— Тобто, по-нашому, „Українська Сила“! — пояснює Митрофан Гаврилович. — І правильно сказано: Шевченко — це наша сила! Без нього ми немоє ті безбашечки, сироти безродні! Він наш прапор, наша слава. Якби так показати на терези з одного боку всіх наших політиків, а з другого постатки його, Тараса Григоровича, так він їх усіх переважає! Чи неправаду кажу?

— Істинну правду, Митрофана Гавриловичу, — відповів я. — А краватка у вас і справді така, що за очі хвтає! І до чого вам лежить, і відоможджує. — Це правнучечка подарала, — тепло посміхнувся Митрофан Гаврилович. — Оксачка! О, вона в мене розумніша! Ви тільки послухайте, якого вершка вона сама склала і пришила до краватки:

„Дорогий Правдіусю, Я так Тебе люблю... Трахи не задусю!“ — Ну, за таку поезію, —

продовжував зворушений земляк, — я підняв її, Оксачку, високо вгору, приголубив до грудей, поплоскав усом та й кажу: „Ох, ти моя ласочко! Ох, ти моя ласочко, тут народжене! Не задусиш ти очима крухітими рученьками старого чорта-гадамаку з Чорних Запорожців полковника Даченка! Стайні його не вдуши, Гітлер не вдуши, то й ти не пододаси. А за те, що ти так любиш правду! — він тобі морозиво зафундує!“

А воно — тиць! — палачком, та й командує: — Ванілія, пайз!

Ось, які розумні українські діди виростають в цій нашій Америці...

І К Е Р

Яр. Климовський

ПАМ'ЯТІ ТАРАСА ЛОЗИНСЬКОГО

Осіною 1934 р., коли Театр Яреми Стадника виступав з рядом вистав у Борщеві, в ранніх годинах підійшов до мене молодий стрункий, сміючий хлопець, звертаючись до мене з проханням, щоб зі мною говорив. Це був Тарас Лозинський. Представившись, сказав: „Маю бажання виступити до вашого Театру“. До цього додав ще кілька найважливіших даних з перебігу свого життя, наголосивши свою культурно-освітню діяльність, головним чином — театральну на терені його рідної Чортківщини, розповів також і про своє походження. Коротка з ним розмова, признаючись, не дала мені уявлення про його вроджені театральні здібності, а довідавшись, що поставив молодий інтелігент Тарас Лозинський є в кращому матеріальному положенні від інших наших юнаків (розалоті першій полі, що належала до паролі його батька був дуже вроджаний), я йому дододував, щоб добре справу передумав і чи не краще було б, щоб не кидати свого аматорського театру, не реґистрував із школення голосу, а тоді матиме багато більш шанси в театрі. При цьому я пригадав йому, що його сестра теж не задовольнялася середньою освітою, а так само продовжує вищі музичні студії. Я побажав, що тоді його перемовати, сказав йому, щоб він біля полудня зайшов до театральної залі Народного Дому. У міждчасі поговорив з директором театру. Саме тоді переважав у нас музичний репертуар. Крім „Наталки“ і „Запорожців“, двох українських музичних комедій („Жабуринка“, „Подружжя в двох мешканцях“) — „Жайворонок“, „Дорина“, „Пеліна“, „Орлон“ і ін. З охочих вступити до театру, першостю тоді мали ті, в яких був слух і голос. Після проби голосу, Тарас Ло-

зинський став твердо ко-го в театрі. З його приходом наш мініатюрний театральний хор звернув на себе увагу, особливо на певні ефекти, дякуючи сильному басові — „октавістові“. Тарас Лозинський не тільки призначав до прекрасного звучання хору, але поволі почав виходити в репертуар, почав дівастати ролі. Ніколи не забуду його в „Орлоні“, в якому хоча грав другорядну роль, але так його величав Князь звертав на себе увагу тембром голосу, складністю рухів, правильним веденням діалогів, не гадуючи прекрасних зовнішніх даних, тобто сценічної появи. Був справжнім Великим князем.

Може був би залишився в театрі назавжди, якщо б був іншою вдачі. Йому не було до впокоби прикметній театральній звазі, необосновані претенсії і жалі віддоду роль, часті, хоча зовсім невинні дисонанси то-що.

Викід з театру вплинув надобре не тільки йому самому, але він згодом став підпорю неодолю хорового ансамблю. Після дванадцятилітнього „Діпра“ на рідних землях, бачено його в славному хорі Кот-

ка. На еміграції в Німеччині співав в репрезентативному чоловічому хорі під керівництвом Вол. Вожики, знаменитий Капелі Вандуріастів. З „Ватрою“ відбу-всь турне по Швейцарії. Співав і в інших великих хорах і дуже любив домі турі, річні мандрі, доки не оженився.

Був зразковим мужем і батьком. З товаришами жив дружно. Хоча не був говірливий, цікаво і приємно було з ним перекинутись словом; у розмові відчувалося його велику на-чистність і дружне ставлення до співрозмовника, зокрема, коли розпитував про особисте життя і буття. Не нарікав, коли почавши в ЗСА для нього не були легкі. Мешкаючи в сусідньому будинку у Філадельфії знав я добре про його тяжку лічну працю в пекарні при високій температурі. Чекав як на спасіння та турне з Капелією Вандуріастів під кер. Гр. Кітасого, мовляв „тоді я маю справжню італійську легкість і духове відруження“.

Рік тому, в часі Христо-вого Різдва вже майже зовсім вичерпаний, безсиллий, вирішив піти з колом; яку призначав для великого, всім нам відомого, хоро-

вого диригента Дмитра Котика, який проживав у Львові і на старості своїх літ веде ще єдину в світі Хорову Капелю Сліпців; св. п. Тарас радів як мала дитина коли вислав своєму вчителю пачку як „дар любові і вдячності“.

Сум огорнув мене, коли він, переїжджаючи до Ро-честера, прощався зо мною. А тепер, коли нас усіх, його друзів покинув навіки, залишив по собі не тільки смуток, але і жалі неяс-мисливий.

В Торонті відбудеться вже третій курс для диригентів

Торонто (КУК) — Про-вінційна Рада Комітетів Українців Канади в Ота-ріо організує вже третій з черги двотижневий курс для диригентів від 19-го до 31-го серпня ц. р. в при-міщеннях Інституту св. Во-лодимира на вул. Спадальна ч. 620 в Торонті.

В цьогорічному курсі передбачена програма для тих, хто провадить хором чи ансамблем, або хто має підставову музичну освіту. Це курс методики практич-ної роботи з хором та удо-сконалення художньо-тех-нічних засобів диригування.

Місяць перед початком курсу учасники одержать партитуру музичних творів та теоретичні посібники, необхідні для практичної роботи диригентів, а під час курсу одержать особис-ті вказівки диригентсько-виконної аналізи та інди-

Conductors' Workshop-242 Runnymede Rd., Toronto, Ont. Canada M6S 2Y3.

ранком. Зголошення на автобуси приймає Канцелярія Окружного Комітету, кімн. ч. 24 в Українському Народному Домі в Нью Йорку.

Семінар у пам'ять Василя Курилика

Дуже цікаво та оригінально Клуб Українських Професіоналів і Підприємців у Торонто відзначив пам'ять свого члена та визначного мистця Канади с. п. Василя Курилика. В дні 4-6 квітня 1978 в приміщеннях Торонтського університету відбувся Інавгураційний Семінар ім. Василя Курилика. Мабуть, перший раз в історії нашого міста престижний Торонтський університет був партнером українського товариства у влаштуванні спільної імпреси.

Семінар почався у вівторок, 4-го квітня с.р. в аудиторії медичного факультету. Президент Торонтського університету д-р Джон Еванс відкрив вечір та коротким словом підкреслив вклад Курилика в образотворче мистецтво Канади, висловлюючи також побажання, щоб такі семінари продовжувалися кожного року. Д-р Еванс заявив, що він гордий, що Торонтський університет бере участь з українським товариством в такій імпресі, він також повідомив, що доповіді будуть віддруковані, щоб познайомити загальну читачів з Куриликом — непересічною людиною.

Предсідник вечора, адвокат Святослав Фроляк, з питоменною йому майстерністю, представив доповідача, проф. Ремеза Кука. Професор історії та соціальних наук, автор чисельних наукових статей та праць, д-р Кук в змістовній доповіді: „Василь Курилик — візія юнака канадських прерій“ накреслив мистецький шлях Василя Курилика. Проф. Кук підкреслив головні аспекти творчості Курилика, а саме — глибину та широту християнської віри, українське походження та його вплив на творчість мистця, і його велику гуманність. Своєю цікавою науковою доповіддю автор доповнив висвітлюванням прозорок картин мистця.

Після доповіді відбулася товариська зустріч, де присутні мали нагоду за чаркою вина познайомитися з д-ром Куком та д-ром Евансом.

Чергові семінари ім. В. Курилика відбулися 5 і 6 квітня в приміщеннях Гарт Гавзу Торонтського університету.

Два виклади під заголовком „Переоцінка канадського федералізму“ виголо- сив декан юридичного факультету університету Британської Колумбії, проф. К. Лисич. Сесію вміло проводив проф. В. Тарнопольський.

Проф. К. Лисич, передовий знавець конституційного права в Канаді, бу- вийший заступник міністра справедливості провінційного уряду Саскачевану та голова комісії „Аляска Гай-вей Пайплайн Інвасері“ та автор багатьох наукових праць та дописів.

У першому викладі професор Лисич дав вичерпну аналіз формування канадської нації. Другий доклад був більш специфічний де прелюде порушив актуальне тепер питання єдності Канади, ролі етнічних груп та в зв'язку з тим необхідну переоцінку канадського федералізму. На закінчення докладів відбулася цікава дискусія враз із запитаннями, на які проф. Лисич давав вичерпні відповіді. Після першого доклада проф. Лисича відбулося маленьке прийняття в музичній кімнаті Гарт Гавзу, з винюм та перекусом. З коротким словом про значення Інавгураційного семіна- ра ім. В. Курилика виго- лосив заступник президента Торонтського університету проф. Джек Сворт. Милою несподіванкою на прийня- тті була коротка мистецька програма. Виступили камер- ний квартет університету МекМастер з Гамільтону під мистецьким керівниц- твом піаністки Катрусі Са- мець.

Інавгураційний семінар ім. Василя Курилика — це імпреса за яку українська громада повинна бути гор- да. Клубові Українських Професіоналів та Під- підприємців у Торонто, під про- водом їх невтомного голови адвоката Ігора Бардина, на- лежить велике призна- ння та підтримка громади в їхній корисній праці.

Лрослав В. Соколик

КАРТЕР КРИТИКУЄ...

(Закінчення з 1-го)

послабило оборонну спро- можність Північно-Атлан- тичського Союзу (НАТО) на обширі Середземного моря.

Із внутрішніх проблем президент Картер наголо- сив потребу зменшити ви- датки федерального уряду, зокрема на деякі публічні проєкти, наприклад, зак- ликав законодавців відкинути законопроект, який про- понує призначити 1,4 біль- йона доларів на розбудову великої кількості грєбел, бо вважає, що цей видаток спричинить до погіршен- ня інфляції в країні.

Президент відповів на ряд питань відносно його закидів, що Куба була причетна до недавньої інвазії катангських партизанів на південну частину африкан- ської країни Заір, повторюю- чи, що далі переконаний, що Фідель Кастро, який тепер запобігши шій ін- вазі, міг зробити більше ніж зробив у тому напрямі. Вказуючи на факт, що Ка- стро по сьогоднішній день не засудив цієї інвазії, Пре- зидент заявив, що існують незаперечні докази, що ку- бинські воєнки в сусідній Анголі вишколювали катангських партизанів, хоча Кастро заперечує це. Пре- зидент Картер закликав Ка- стро та Агостіна Нето, марксистського лідера Ан- голі, заперечити, що в май- бутньому не буде подіб- них інвазій на Заір, як теж закликав Гавану відтягну-

ти свої війська з Анголі та Етіопії.

Щодо можливих проти- заходів ЗСА проти війсь- кового втручання Куби і Советського Союзу у спра- ви Африки, президент Кар- тер сказав, що публічна критика цієї політики Мос- кви і Гавани повинна ви- кликати потрібну реакцію світової опінії, яка робить- ся натиск на СССР і Кубу, щоб вони припинили свої агресивні дії на тому кон- тиненті, додаючи, що ЗСА діють через Об'єднані На- ці та Організацію Афри- канської Єдності, щоб до- вести до ліквідації конфлік- тів в Африці. Зазначаючи, що Америка дає економіч- ну і обмежену військову допомогу деяким африкан- ським країнам. Президент сказав, що ЗСА не планують жалких військових акцій проти агресивної діяль- ності СССР і Куби в Аф- ріці.

Коментуючи вислід го- лосування у Каліфорнії, де виборці домоглися дра- стичного зменшення в по- датках на нерухомості, президент Картер заявив, що федеральний і всі ін- ші стейтські уряди повинні застановитися над тим, що різні податки і урядові ви- датки такі заневолюють та по- робити належні зміни. Він, однак, вважає, що ситуа- ція в Каліфорнії була уні- кальною і що в інших стейтах не дійде до такого драстичного зменшення податків.

Українці взяли провідну...

(Закінчення з 1-го)

юзах, в загальне американ- ське життя; д-р Іван О. Фліс новообраний головний пре- сідник УНСО, вітав присутніх від дирекції Ук- раїнського Інституту Аме- рики, як її секретар, згада- вши, що зокрема поновле- ні народи, в тому числі й український прапор символ- ном волі і свободи.

Після коротких приві- тань Аллен Фінгер вручив представникам газети „Де- йлі Ньюз“, Робертові Гва- кенбушеві, авторів книж- ки патріотичних пісень й ілюстрацій, Юліанові Рєсаві, колишнього пре- мерів Каліфорнії, Ук- раїни та іншим американ- ським організаціям грамо- тити Інституту Американ- ського Прапора, як подяку за їхню патріотичну працю в користь Інституту і за по- глиблення патріотизму се- ред американського наро- ду. Дякуючи за вшануван- ня представники відзначе- них організацій відчитали звернення колишнього пре- зидента Джералда Форда, яке він видав з нагоди 200- річчя Американської Неза- лежності, і зачитували сен- тиментально-патріотичний уривок з листа американ- ського астронавта, який влас- норучно прикріплював аме- риканський прапор на по- верхні Місяця.

Ділову програму закін- чив о. Роджер Фултон, а опісля у мистецькій про- грамі виступило trio — Христина Петровська (піа- но), Мечислав Губерт (скрипка), Януш Кубяк (ві- ольончель) з трьома точка- ми.

З українців у святкуванні взяли участь, крім вже зга- дуваних пані Марії Душ- ник, д-ра Івана О. Фліса і Ю. Рєсаві, що мр Іван Ба- зарко, адміністративний ди- ректор УККА, лейтенант Григорій Полцій, репрезен- тант Комітету Об'єднаних Українців — Американ- ських Організацій — Відділ УККА, д-р Володимир Ду- шник, редактор „Українсь- кого Квартальника“, Ми- кола Хоманчук, новообра- ний головний радний УНС, Василь Авраменко, д-р Рос- тислав Социньський з дру- жиною, д-р Мирослав Зари- цький, пані Іванна Петро- вська, ред. Володимир Хри- стина Карпевич, співачка та інші.

ІНСТИТУТ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ в США

з метою упорядкування правописних практик в діалекті

видас в 3-ох томах поширений і осяснений

ПРАВОПИСНИЙ СЛОВНИК

УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ

Відповідальний редактор — Борис Берест

Це монументальне видання матиме

понад 1,200 стор. друку, міститиме

понад 120,000 слів і буде опрацьоване

в повноту, тиснене золотом.

СЛОВНИК можна замовляти тільки

за попередньою передплатою.

Ціна: \$30 — за всі 3 томи.

Вкл. пересилку

Ціна СЛОВНИКА після виходу з друку 1-го тому буде

\$50.00.

Щоб заощадити \$20.00, надсилайте передплату вже те-

пер — готівкою, чеком чи поштовим переказом (тільки

в американських доларах) на адресу:

UKRAINIAN LANGUAGE INSTITUTE (U.S.A.)

P.O. Box 54101, Linden Hill Station, New York 11354

КРАМНИЦЯ "MERCURY" ПЕРЕІМЕНОВАНА НА

A.V.D. INTERNATIONAL FOOD

101 First Avenue (пір 6-ої вул.) New York, N.Y. 10003

Кол. (212) 674-3930 Тепер змінено на (212) 982-7864

• М'ясо консерви, варення, риби, гренчану кашу, багато

других товарів з краю, Польщі і других країн.

• Посиласмо пакки до краю — GLOBE PARCEL

SERVICE.

• Прохосмо від 8-ої ранку до 7-ої веч.

ЗАПРОШУЄМО ВАС.

М'ЯСО І КОВБАСНИ ВИРОБИ

за німецьким виробом для смаку.

Вироби у власній фабриці ковбас.

ТІЛЬКИ ОДНА ЯКІСТЬ — НАЙЛІПША,

яку найліпше люблять господині і цілі родини.

Зайдіть до найближчої крамниці KARL EHMER.

KARL EHMER PORK STORE

Головна крамниця:

63-35 Fresh Pond Road Ridgewood-Brooklyn, N.Y.

Філія крамниці в Нью Йорку і позз містом.

3 діяльності ЛМКлубу в Нью Йорку

У п'ятницю, 16-го грудня 1977 року в Літературно-Мистецькому Клубі в Нью Йорку відбувся вечір „Молодих талантів“, у якому виступали: вокальний ансамбль „Промінь“ під кер- проф. Богданна Волянсь- кой, члени гуртка „Моло- да Муза“ при 82-му Відділі СУА, і Богдан Андрус- шиня — українські і біло- руські пісні під свій аком- паньямент гітари. На жаль не могли виступити молоді учні балетної школи Роми Приймів-Богачевської з при- возу недисциплінованої акомпаньатора д-ра Ігора „Соневича“.

Відкривавши вечір, голо- ва Клубу інж. Тарас Грив- дай дуже мило привітав нашу навіду і талановиту молодь, що являла різне слово, пісню, музику, на- родні танці зберігаючи в той спосіб українську на- ціональність і свій патріотизм. Літературно-Мистець- кий Клуб, влаштувавши такі вечори з виступами нашої молоді перед своїм громадянством, дає їй змо- гу виявити свої спосібності, заохотити до дальшої праці над своїм талантом та до- ходити до вершин своєї умі- лості і знання. Коли буде частіше виступати, її пове- ділка у виступах буде сво- бідніша, збільшиться само- певність своєї вартості, ви- твориться свідомість, що во- на теж бере активну участь у культурно-мистецькому житті своєї української спільноти. Знову ж Л-МК в Нью Йорку, влаштувавши такі вечори мас на увазі обопільну користь — Клубу в пошукуванні такої та- лановитої молоді, що має прийти на зміну старшим і далі вести нашу культурну установу — молоді, що на таких вечорах виявляють свій талант і своє знання.

Вечором проводив маес- тро Степан Крижанівський, переполюючи коротко іє- торію постанови вокального ансамблю „Промінь“ під музичним керівництвом проф. Богданна Волянсь- кой. У першому виступі ан- самбль проспівав народні щедрівки: „Защебетала гей- ластівонька“, „В нашого- панна нові двори“, „Ой там зо горою“. Виступ ансам-блю був дуже вдалий, ме- лодійний спів, дзвінок голо- си й уміле керівництво при- чинилися до повного успі- ху і признання присутніх, що не пожаліли своїх опле- сків.

У виступі гуртка „Моло- да Муза“, Людмила Кано- га рецензувала поетичну збірку „Нескорений дух“, обговорювала вартість і по- етичну красу окремих по- етич, Марта Зелик і Оля Шевчук читали у мистець- кій формі деякі поезії з цієї збірки і цей їхній виступ відзначав аудиторія дуже те- plo прийняла.

З черги студ. унів. Бог- дан Андрусшин проспівав під свій акомпаньямент на гітарі пісні: „Кисе мій“ — муз. Шамо, „Несподій“ — муз. Луденка і білоруську пісню „Білоруська“ — му- зика Семенка, за що при- сутні нагородили його своїм оплесками. У дальшій частині вечора дівочий ан- самбль „Промінь“ відспівав гарні пісні „Розпрігайте хлопці коні“, „Тихо Дунай воду несе“, „Ой сніг зозу- ленька“, „У перетину хо-

дила“, а на закінчення ле- мківську пісню „Ой чорна я си чорна“. За міль пісні і мелодійний спів зібраних молоді співачки ансамблю разом із їхньою диригент- кою великі похвали і тепле прийняття.

Члени гуртка „Молода Муза“ виступили спільно у монтажі поезії із збірки „Нескорений дух“, з вибо- ру їхньої літературної до- радничі ред. Уляни Любо- вич, і це був справді гарний монтаж у мистецтві слова і переконливий інтерпретації усіх трьох членок-виконав- ців і за те аудиторія гарно їм подякувала.

Накінце Богдан Андру- шиня відспівав при аком- паньяменті гітари пісню „Галичаночка“, білоруську пісню „Рухники“ і одну французьку пісню. Йому також подякували присут- ні гості за гарний спів в супроводі гітари.

Подякою голови Клубу для всіх авторів цього сим- патичного вечора закінче- но виступ молодих талантів.

„Українське поселення у Східній Європі“

На п'ятницевий вечір 23 грудня 1977 року Управа Клубу запросила Аннію Савицьку розказати дещо про українське поселення у Східній Європі, зокрема в Словаччині, Румунії і Юго- славії з останньої своєї про- гулянки та висвітлити ці- каві і близькі нам прозирки з цієї поїздки.

Відкривавши вечір, голо- ва Клубу інж. Тарас Грив- дай привітав авторку ве- чора як добру знайому з дав- ніших виступів у Клубі, та- кож присутніх гостей, пере- даючи їй дальше ведення показу прозорок.

Першою аудиторією авто- ри була Югославія, зокре- ма купелі місця, як Абба- ці, і пристані над Адри- тичним морем Река та ін- ші. Там в літі повно турист-ів з усього світу, а най- більше німців, їхня валюта високо ціняється у відноше- нні до югославського дна- раря, тому їх тут так ба- гато. Віля береги Адриати- чого моря є багатомалю- острівів зі старинними бу- дівлями і оборонними му- рами, це з часів хрестонос- них походів. Були також про- зирки з міста Сараєво, зна- ного з трагедії убивства австрій- ського престолонаслідника і його дружини, що дало по- чаток 1-ої світової війни. Авторка поїхала теж до се- ла Дев'ятин, в якому жи- вуть наші поселенці і де пишеться новий будинок школи відбудований укра- їнською громадою в Америкі після землетрусу. Наші поселенці дуже гостинні і тішаться, коли свої про- гуляючки їх відвідують. Присутні на вечорі гості мали змогу бачити що шко- лу на прозирках, також на- ших поселенців, їхні хати і господарства. Були ще про- зирки з міста Новий Сад, рі- ки Дунай, відкриття декілька прозорок столиці Югосла- вії — міста Белогороду.

Наступною турні була Румунія. У столиці Бука- ресті залишилися ще доі- руїни після останнього зе- млетрусу. Та країна не дуже багата і неспроможна від- будувати в скорому часі усі знищення. В тій країні та- кож живуть українці, біля

гирля ріки Дунаю, на окра- інах Буковини, а теж є не- численні колонії в столиці країни та інших містах. З Румунії веда дорога до- більшого міста Словаччини Пряшева, в околиці якого живе до чверть мільйона українського населення. На екрані пересувалися про- зирки з показом українсь- ко-католицької катедрі в Пря- шеві, будинок нашої гімна- зії, прозирки з міста Свид- ника, з дукляньського кар- патського проєкмику, міста Бердєва, опісля шпильні ви- соких гір Татра зі словаць- кого боку. Були ще прозир- ки зі столиці Мадярищини Будапешту, з чеської сто- ліці Праги, купельних міст Карлові Вари і Марієнські Лазні (давніше Карлсбад і Марієнбад), відкриті прозир- ки з міста Відня, церкви св. Варвари, Шенбрунського парку, палати тощо.

Після покінчення показу з відповідними пояснення- ми, голова Клубу подяку- вав авторці вечора за її труд, гостям за участь, ба- жаючи всім доброї ночі.

Б.Б.

Микола Понеділок

Рятуйте мою

ДУШУ

ПОВІСТЬ

Обкладинка та ілюстрації

ЕДВАРДА КОЗАКА-ЕКО

Сторінок 503 • Ціна 8:00 дол.

СВОБОДА

30 Montgomery Street

Jersey City, N.J. 07303

Мешканців стейту Нью Джерсі зо- бов'язує 5% стейтського податку.

ВСТУПАЙТЕ В ЧЛАНН

УНСОЮ!

Найкраще місце на прийня- тті, бенкеті, ім'яни, хресті- нні, товариські зустрічі, по- мники і на всі нагоди —

HOLIDAY INN

of Somerville

US Route 22 (E. Bound)

BRIDGEWATER, N.J. 08807

• Тел. (201) 528-9500, в ук- раїнській мові 201-528-1866

• Власник українців та під українським зарплатом.

FOR SALE

Split level in Greenacres Section of

Ellenville, N.Y. 3-4 bedrooms, 2 baths,

livingroom, diningroom, paneled den,

eat-in-kitchen, heated garage, wall to wall

carpeting, near schools & shopping. In the

mid — 40's.

Call after 6:00 p.m. (914) 647-9069

ДІМ НА ПРОДАЖ

в Глен Спей, Н. Й., бліз.

Робітничого Союзу, 5 кімн.,

підвал, посылість 100 x 175,

також екстра одна парцеля.

Тел. (201) 963-9424

HELP WANTED

HOUSEKEEPER

Live in, 6 days, salary

open. No English

necessary

Call (914) 698-7932

For Rent

НЕМА ТО ЯК У КЕРГОНК-

СОНІ ЖИТИ — біля стації

автобусової, в окремій хатині в

садочку, гірська річка, чиста до

купання і риболовлі. Авто

можна лишити дома, бо усі

крамниці з хати видно, а до

Союзузів 5 хвилин. Є ганок,

передпокії, купальня, відтак

до вітальні з кухнею, більшою і

меншою спальні. Усе покриті

карпетами, умебльовані і

вповні виписане. Вільні від

заряд до ВІЯЙМУ! Дзвони-

ти (914) 626-7804

(по 7-й веч.).

ПАМ'ЯТНИКИ

з різних гранітів, ставимо на

циментах св. Андрія в Биванд

Бруку і св. Духа — відома со-

лідна фірма

К. М. КАРДОВИЧ

CONSTANTINE M. KARDOVICH

CYPRESS

HILLS MONUMENTS

800 Jamaica Avenue

Brooklyn, N.Y. 11208

Tel. (212) AP 7-2332

ПЕТРО ЯРЕМА

УКР. ПОГРЕБНИК

Займається Похороном